

Examenul de bacalaureat național 2014
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

Varianta 10

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

I.TÉTEL

(30 pont)

A. Az alábbi esetekkel kapcsolatban írják a vizsgalapra a helyes válasznak megfelelő betűt. Csak egyetlen helyes válasz van.

1. Ha a *torta* terminusához hozzáadjuk a *csokoládé* tulajdonságát akkor:
 - a. csökken a terminus tartalma
 - b. csökken a terminus terjedelme
 - c. nő a terminus terjedelme
 - d. a terminus terjedelme nem változik
2. A *macska* terminusa, tartalom szempontjából:
 - a. nem üres
 - b. általános
 - c. pozitív
 - d. pontos
3. A *töltőtoll* és a *ceruza* fogalmai az alábbi viszonyban vannak:
 - a. ellentétes
 - b. alárendelt
 - c. ellentmondó
 - d. azonosság
4. „*Némely cselekedet helyesen értékelnek*”, kijelentés:
 - a. egyetemesen állító
 - b. egyetemesen tagadó
 - c. részlegesen állító
 - d. részlegesen tagadó
5. A „*Némely ember nem optimista természetétől fogva*” kijelentés, logikai predikátuma a következő:
 - a. nem optimista természetétől fogva
 - b. optimista természetétől fogva
 - c. optimista természetétől
 - d. optimista
6. „*Minden diák intelligens*” és „*Némely diák intelligens*” kijelentések az alábbi viszonyban vannak:
 - a. ellentmondó
 - b. ellentétes
 - c. alárendelt ellentétes
 - d. alárendelt

18 pont

B. Adott a következő két szillogisztikus módozat: *aoo-2*, *eao-4*.

a) Írják le a megadott szillogisztikus módozatoknak megfelelő következtetési sémát, és szerkesszenek a természetes nyelven egy szillogizmust, mely megfelel a két következtetési séma valamelyikének. **8 pont**

b) Ellenőrizték a Venn-diagramm módszerével a két szillogisztikus módozat valamelyikének érvényességét, pontosítva az érvényességgel kapcsolatos megállapítást. **4 pont**

II. TÉTEL

(30 pont)

Adottak a következő mondatok:

1. *Némely következtetés nem érvényes.*
2. *Minden termelő gazdasági szereplő.*
3. *Némely kolléga barát.*
4. *Egyetlen bolygó sem csillag.*

A. Pontosítsák a 3. mondat formuláját. **4 pont**

B. Alkossák meg természetes és formális nyelven a 1. mondat alárendelt ellentétesét és a 2. mondat ellentétesét. **6 pont**

C. Alkalmazzák a megfordítás és az átalakítás műveletét természetes és formális nyelven egyaránt, levezetve az 2. és a 4. mondatok helyes megfordítottját és átalakítottját. **10 pont**

D. Magyarázzák meg röviden, hogy az 1. mondat miért nem fordítható meg helyesen. **6 pont**

E. Ábrázolják az Euler-diagram segítségével a 4. kategorikus kijelentést. **4 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Válaszoljanak az alábbi elvárásokra:

1. Határozzák meg az *érvényes következtetés* fogalmát. **4 pont**

2. Nevezzen meg két következtetési mutatót. **6 pont**

3. Alkossanak természetes és formális nyelven egyaránt egy, két premisszából álló helyes érvelést, mely a következő kijelentést támasztja alá. „*Minden diák aki tanul sikeresen leérettségizik.*” **10 pont**

4. Adott a következő meghatározás:

A regény egy olyan tükör amelyet, egy út során sétáltatunk.

a. Nevezze meg a meghatározás egy olyan szabályát, amelyet megsért az adott meghatározás. **2 pont**

b. Soroljon fel két, az a. pontban említettől eltérő meghatározási szabályt, és alkosson egy-egy meghatározást, amely az adott, helyességre vonatkozó szabályokat megsérti. **8 pont**